

ANY MANUEL PÉREZ BONFILL L'escriptor va passar 3 anys a la presó per motius polítics durant la dictadura de Franco, fet que recorda amb amargor

munt de temps sense passaport i no podíem sortir del país.

R: Llavors hi havia una repressió que vosaltres no heu arribat a conèixer.

P: Sí. I tenim molta sort.

R: Va ser una repressió molt, molt gran, que afectava tots els aspectes de la vida quotidiana.

A.M.B.: No es podia parlar català, no es podia escriure... Jo era professora de dansa i muntava els festivals de finals de curs amb els xiquets, i els havia de fer en castellà. Havia d'anar a la Policia a demanar permís i explicar què anàvem a fer. Imagina't, amb xiquets de 6 o 7 anys quin tipus de subversió podia fer? Però, clar, estava casada amb una persona fitxada.

P: Porto aquí el llibre *Amb algunes branques d'olivera*. Me'l pot dedicar?

R: Clar que sí. És el meu primer llibre, a més a més.

P: És la primera obra el llibre al qual té més afecte un escriptor? O no té res a veure?

R: No, jo me'ls estimo a tots per igual (riu).

P: A tots per igual, com si fossen fills.

R: Sí. Vaig començar a publicar molt tard... La literatura aquí no dona per menjar.

A.M.B.: Ell sempre ha escrit, però havia de guanyar-se la vida treballant a l'Institut. Llavors va anar acumulant obra fins que un grup d'amics, amb motiu de la seua jubilació, es va començar a moure per difondre la seua obra. Ara s'està preparant un recull amb material inèdit.

P: Té predilecció pels relats més que per la novel·la.

R: Sí, bàsicament són contes. La novel·la demana més temps i jo sempre n'he tingut poc, l'havia de destinar a guanyar-me la vida. Per això normalment són coses curtes.

P: Són autobiogràfics alguns dels relats? Records?

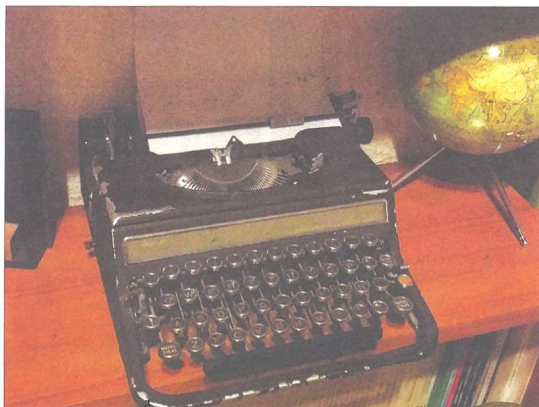
R: Alguns sí. Records de la Guerra. Molts de quan era jove.

P: També té poesia.

R: Poqueta cosa. No tinc molt bona opinió de la meua poesia. Prefereixo la prosa, tot i que de novel·la llarga, tampoc no en tinc.

P: Però el relat curt també requereix més enginy.

R: Requereix una concentració i ai-

La primera màquina d'escriure de Manuel Pérez Bonfill, regalada per la seua mare quan era adolescent. Va ser requisada quan l'escriptor va ser detingut abans de la mort de Franco. Després d'un temps va poder recuperar-la.

xò demana un esforç intel·lectual. No, tampoc és fàcil.

P: Volia ser escriptor de petit? Què volia ser de xiquet?

R: No. Més que res, llegir. El que més m'agradava era llegir... Per això a casa hi ha llibres per tot arreu.

P: Encara llegeix? Quin tipus de literatura li agrada?

R: No, ja no tant. Llegia de tot. Normalment, literatura en el sentit de literatura, no policíques ni 'best-sellers', vull dir. Hemingway, Aldous Huxley, molts americans, i també espanyols i catalans: Delibes, Matute... Escriure m'ha vingut, sobretot, perquè m'agrada llegir. M'he fet un tip de llegir... És el que més m'agrada.

P: I com podria definir aquest plaer per la lectura?

R: És una satisfacció merament intel·lectual. Dona coneixements de la vida envers el món.

P: Hi ha molta diferència del que esperava que podia fer a la vida, de jove, al que finalment ha sigut i ha fet?

R: En certa manera, sí. Jo vaig marxar fora, però vaig tornar per la meua mare.

A.M.B.: Ell sempre va tindre necessitat d'expressar els seus pensaments i coneixements, però no trobava mai la manera. Jo, de més jòvens, li deia: "per què no escrius?". I ell em responia que primer s'havia de guanyar les garrofes i que no podia tindre el cap

per a les dos coses. Després van vindre els nostres dos fills, els seus estudis... No va començar a publicar fins que es va jubilar, excepte les col·laboracions a les revistes. Ha escrit a moltes publicacions d'aquí. Qualsevol cosa que passava a Tortosa aprofitava per fer-la evident davant la ciutat, diríem. Teniem un veí periodista, també intel·lectual maltractat pel franquisme.

TRAJECTÒRIA

"Jo he sigut el que he volgut ser, tot m'ha vingut rodât, no ho he buscat i no se m'ha ocorregut buscar una altra cosa"

P: I com de diferent hagués sigut la seua vida si la descontextualitzésem del moment històric? Si hagués sigut d'una altra època o d'un altre país? Sense la Guerra, l'exili del seu pare, la repressió...

R: Això és un interrogant. I ja no ho sabrem mai.

A.M.B.: Mira, ell sempre diu: "Cadaqu és ell i la seua circumstància".

P: Això és... d'Ortega i Gasset?

R: Sí. De tot el que t'he contat pots endevinar que és fruit de les circumstàncies. D'anar a Barcelona, de no es-

tudir, d'anar a Múrcia, d'escriure... Tot i que ara ja no escric...

P: És natural... Com es troba?

A.M.B.: Es troba bé. És fort i no havia estat mai hospitalitzat, però fa dos mesos el van atropellar i es va debilitar tot. Anava a buscar *La Vanguardia*, que hi estem subscrits, i va anar a creuar el carrer amb la mala sort que hi passava un cotxe.

R: M'afecta fins i tot la intel·ligència i les forces em comencen a fallar.

A.M.B.: Està preocupat perquè diu que no està a l'alçada de les coses, però llegeix el diari, mira totes les notícies, quan fan futbol, el posem...

P: És del Barça?

R: Home, clar, sí. I quan era jove, als quinze anys, hi jugava, no de forma professional, només per divertir-nos.

A.M.B.: Quan ens vam conèixer parlàvem més d'aspectes artístics, intel·lectuals i polítics que no pas de futbol...

R: La política. Subratlla-ho, això. És la política, la que em va portar a la presó.

P: Va haver de ser molt dur.

A.M.B.: Sí, els xiquets ja tenien entre 8 i 12 anys i haver de justificar davant dels fills una cosa així era complicat. Afortunadament, tenim molts bons amics que ens han estimat molt i han donat la cara per nosaltres quan ha calgut. Però sí que va ser dur, s'hagués pogut quedar sense faena i, de retruc, jo també.

R: En aquells temps la política et podia afectar la vida quotidiana; ara això ja no compta.

P: Li hagués agradat fer una altra cosa? A vegades, a certes alçades, es poden veure les coses amb perspectiva... No s'ha penedit de res a la vida?

R: Tens tota la raó, però no. Jo he sigut el que he volgut ser, però també el que jo he viscut ha vingut rodât. No ho he buscat, gairebé m'ho he trobat, per dir-ho d'alguna forma. No se m'ha ocorregut buscar una altra cosa...

A.M.B.: Sí, no li he sentit mai dir: "m'hagués agradat ser pintor o músic..."

P: Em dóna algun consell?

R: Un consell...? Sigues fidel a tu mateix perquè, en conseqüència, no podràs ser fals entre els teus semblants. ■

PERFIL

■ Manuel Pérez Bonfill (Tortosa, 1926), escriptor, professor de literatura castellana i teatre a l'Institut Joaquim Bau de Tortosa durant més de 40 anys i una de les figures intel·lectuals més destacades del panorama ebrenç actual.

■ Les seues obres més reconegudes són *Amb algunes branques d'olivera* (El Medol, 1991), *Fràgils* (El Medol, 1996), *Carrer de només un* (Ed. Empúries, 2001) i *Abusos del ritual* (Pagès Editors, 2009). També ha col·laborat amb nombrosos reculls col·lectius.

■ Amb motiu del seu 90è aniversari, enguany s'hi estan dedicant a Tortosa diversos homenajes en el marc de l'Any Manuel Pérez Bonfill, promoguts per una comissió formada ad hoc per la seu territorial d'Òmnium Cultural a les Terres de l'Ebre, l'Ajuntament de Tortosa, l'Institut Joaquim Bau i l'AMPA d'aquest centre, la Universitat Rovira i Virgili, la biblioteca Marcel·lí Domingo, l'Associació Cultural Soldevila, de Campredó, i el Centre de Normalització Lingüística de les Terres de l'Ebre. Entre les personalitats culturals que estan unint esforços per divulgar la seua trajectòria es troben, entre d'altres, Manel Ollé, Emigdi Subirats, Lluís Martín Santos, Zoraida Burgos, Frederic Mauri, Josep Bayerri, Ferran Buera, Xavier García, etcètera.

■ Reconeixements a la seua obra i a la seua trajectòria:

- Premi Adela Comesana 1959 amb el relat *La tierra*.
- Premi del Jocs Florals a Vinaròs el 1960 amb *La novel·lística de S. Juan Arbó*.
- Premi Puig i Llensa 1968 amb *La fira de sempre*.
- Premi Sésamo 1975 amb *El viajero*.
- Premi de narrativa a les Festes Pompeu Fabra 1980 amb *Excuses de mal pagador*.
- Premi Tió i Noé al mèrit cultural 1980.
- Creu de Sant Jordi 2010.
- Fill predilecte de la ciutat de Tortosa 2016.